

JAN KUDLÁČEK

Narodil sa 3. septembra 1928 v Dolných Dubňanoch pri Moravskom Krumlove. Vystudoval Štátnu grafickú školu v Prahe v rokoch 1945–49 (prof. P. Dillingner, K. Müller, R. Beneš), po dvoch rokoch na dejinách umenia na filozofickej fakulte UK v Prahe (1949–50) vystudoval odbor maliarstva na Akadémii výtvarných umení v Prahe (prof. V. Rada, V. Nechleba), kde absolvoval roku 1957.

Venuje sa maľbe, voľnej grafike, exlibrisu a najmä tvorbe detských ilustrovaných kníh.

Je členom Zväzu českých výtvarných umelcov.

Ceny a uznania

- 1967 – Cena nakladateľstva SNDK (Praha)
- 1971 – Čestné uznanie (Najkrásia kniha knižného veľtrhu (Leipzig) – Zlatá plaketa BIB-71 (Bratislava)
- 1972 – Premio grafico (Fiera di Bologna/Bologna)
- 1974 – Čestné uznanie MK ČSR za ilustrácie diela (Praha)
- 1976 – Grand Prix des trioux (Paríž)
- Cena Premio europea (Padova)
- 1977 – Čestné uznanie MK ČSR (Praha)
- Čestné uznanie MK ČSR (Praha)
- 1978 – Diplom (Zápis do čestnej listiny Cony H. Ch. Andersena (Tokio))
- Čestné uznanie MK ČSR za ilustrácie diela (Praha)
- 1979 – Diplom (Medzinárodná výstava ilustrácií (Tokio))
- Cena MK ČSR (Najkrásia kniha roku (Praha))
- 1981 – Cena MK ČSR (Nakladateľstvo ARTIA/Praha)
- 1984 – Cena Národnej galérie v Prahe (XXIV. celošťátny festival – filmov pro deti (Gottwaldov))
- 1988 – Cena Marie Majerovej (Za doterajšie ilustrácie diela pre mládež (Praha))

Samostatné výstavy

- 1972 – Praha (Galeria Albatros)
- 1974 – Praha (Galeria Československý spisovateľ)
- 1975 – Bratislava (Dom kultúry)
- Praha (Paninik národného písomníctva – Kabinet knižnej kultúry)
- 1976 – Opava (Dom umenia)
- 1977 – Praha (Malá galéria Československý spisovateľ)
- 1978 – Frydek-Místek (Zámokská galéria)
- Třebíč (Výstavná sieň okresnej knižnice)
- Chručim (Výstavná sieň okresného múzea)
- Duchcov (Výstavná sieň okresnej knižnice)
- Boskovice (Výstavná sieň Zdrúženého klubu pracujúcich)
- Kroměříž (Výstavná sieň Múzea Kroměřížska)
- 1980 – Neratovice (Galeria Domu mládeže)
- 1984 – Liberec (Oblasťná galéria Liberec)
- Dobruška (Výstavná sieň okresného múzea)
- 1985 – Most (Výstavná sieň a galéria mesta Mostu)
- 1986 – Praha (Galeria Československý spisovateľ)
- 1987 – České Budějovice (Štátna vedecká knižnica)
- 1988 – Bratislava (BIBIANA)

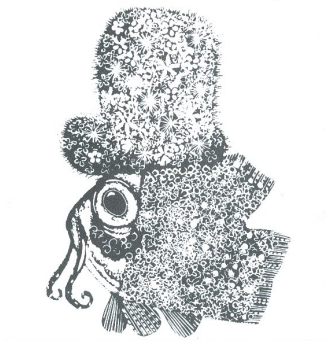
Účasť na výstavách

- 1966 (Euro exlibris – Olomouc, Medzinárodná výstava ilustrácie a knižnej grafiky – Brno)
- 1967 (BIB – Bratislava, Česká ilustrácia – Sofia, Československá grafika – Kiel – Hamburg, Ex musica – Poznaň)
- 1968 (Československá grafika – putovná – USA, Biennale Kinderwelt – Offenbach a M., Československá grafika – Montreal)
- 1969 (Československá grafika – Toronto)
- 1970 (Ilustrátori nakladateľstva Albatros – Praha, Česká kniha ARTIA v zahraničí – Praha)
- 1971 (Biennále ilustrácií – Bologna, BIB – Bratislava, International du livre – Nice)
- 1972 (Imaginables – výstava k Medzinárodnému roku knihy – Kanada, Biennále ilustrácií – Bologna, Ilustrátori Matelídoušky – Mělník, Ilustrátori nakladateľstva ARTIA – Mníchovo Hradište, Počzija objavuje svet – Art Centrum Praha, Česká ilustrácia pre deti – Píseň, Česká ilustrácia – putovná – Švédsko, Fantasie colorate – Miláno)
- 1973 (Česká kniha a ilustrácia – Slany, Biennále ilustrácií – Bologna)
- 1974 (Knižná ilustrácia ARTIA – Stredoeurópska galéria, Biennále ilustrácií – Bologna, Ilustrátori – Materídoušky a Sluníčka – Brno, Carovny svet detstva – Dvur Králové n. L., Zlatý krúček Albatros – Praha)
- 1975 (Biennále ilustrácií – Bologna, Český juh vo výtvarnom umení – Hluboká nad Vltavou, BIB – Bratislava, Ilustrácie – Galeria la Cripta – Miláno)
- 1976 (Biennále ilustrácií – Bologna, Pat českých ilustrátorov – Helsinki, Česká ilustrácia – Galeria Marjetta – Oslo)
- 1977 (Ilustrácie a obrázky – Galeria Globus – Wien, Súčasná ilustrácia detskej knihy – Hradec Králové, Najkrásia deťom – Jicin, BIB – Bratislava)

- 1979 (Českí ilustrátori deťom – Praha, Československá ilustrácia v zbierkach Slovenskej národnej galérie – Centre G. Pompidou – Paris, BIB – Bratislava, Medzinárodná výstava ilustrácií – Tokio, Medzinárodná detská ilustrácia – Praha)
- 1980 (Výstava ilustrácií k medzinárodnému kongresu IBBY – Praha, Najkrásia deťom – Jicin)
- 1981 (Ilustrácia deťom – Ostrava, Kavárna, Ilustrátori Sluníčka – Gottwaldov)
- 1982 (Najkrásia deťom – Brno, Jicin, Klatovy, Príroda a detská kniha Albatros – Praha, Obrázky zo Sluníčka – Praha)
- 1983 (Českí ilustrátori ocenení na BIB 1969 – 83 – Bratislava, Praha)
- 1984 (Što rokov detskej knihy – Opava, Svet dieťaťa Albatros – Praha, Najkrásia deťom – Klatovy, Litoměřice, Kavárna, Knihy, Ilustrátori, grafici k 35. výročí nakladateľstva Československý spisovateľ – Praha)
- 1988 (Výstava ilustrácií k 35. výročí nakladateľstva ARTIA – Mlada Boleslav)

Ilustrované knihy

- 1963 – SNDK (Eva Jilková – Boháč a rybi)
- 1967 – SNDK (Edouard Claudius – Keď sa ryby pasli na nebi)
- 1970 – ARTIA (Olga Hejna – Petruška)
- 1971 – Albatros (Ojped Preussler – Vodníček)
- 1973 – Albatros (Milena Lukesová – Oslíkovi)
- ARTIA (Theodor Storm – Dážďová víla)
- ARTIA (Milena Lukesová – Dievčatko a motýľ)
- Albatros (Bohumil Řiha – Nový Guliver)
- 1974 – Albatros (Bohumil Řiha – Chlapček Smetek)
- Práce (Jan Maresček – Svatobranské mušky)
- Gakken (Jan Kudláček – Zobrák a rybi kráľ Japonsko)
- Albatros (Milena Lukesová – Dievčatko a dážď)
- 1976 – Carlsen (Jan Kudláček – Vodník a svetielko Japonsko)
- Albatros (Milena Lukesová – Jakub a babie leto)
- Albatros (František Nechvatál – V inamnom naruči)
- 1977 – ARTIA (Lairi Serch – Legendy o hviezdach)
- Čs. spisovateľ (Václav Čtvrtek – Nezbedné povesti)
- Albatros (Milena Lukesová – Biela zma)
- Gakken (Jan Kudláček – Rybárik a carovná rybka Japonsko)
- 1978 – Čs. spisovateľ (Jana Srámková – Biela stužka v troch vlasoch)
- 1979 – Albatros (Milena Lukesová – Biela zma)
- Gakken (Jan Kudláček – Zabáček a carovná rybka Japonsko)
- 1980 – ARTIA (Bohumil Řiha – Svadba v rybníku)
- SPN (Jana Štröblová – Tajomstvo poli)
- Práce (František Nechvatál – Spevy svätotčné)
- Albatros (Bohumil Řiha, Milena Lukesová – O zvieratkách)
- ARTIA (Jaroslav Kotouč – Legendy o voskách)
- 1982 – Gakken (Jan Kudláček – Modrohávk) Japonsko
- Čs. spisovateľ (František Nechvatál – Malotina)
- Albatros (František Nechvatál – Zlatý prutík)
- 1986 – Albatros (Milena Lukesová – Jaznko a rybi)
- 1988 – Albatros (Eva Kappliová – Rybie peniačky)
- Vysehrad (František Kozík – Svatok krásnej hviezdy)

Vydala Správa kultúrnych zariadení MK SSR, Bratislava 1988
Zodpovedný za vydanie: Ing. Pavol Štráka, riaditeľ
Autorská príprava výstavy a katalógu: Dr. Miroslav Kudrna
Grafický design pozvánky, plagátu a katalógu: Peter Hudák
Náklad: 1000 ks. Tlač: CSTK Bratislava
Povolenie NVB: 31/88

Dárce s tajemstvom pohádky

Vytváranie diela Jana Kudláčka predstavuje vytvorenú formu hodnoty českého umenia, ktoré sa vyznačuje svym témom nemenným stĺpom a trvá bez jakýchkoľvek vnějších poplatnosti dobovým smerom; vrcholí dnes v absolutnu dosaženého. Vydobylo si a uchovávalo pres bojnivne i vrtbovité stavy svetového a nášeho vývoje v umení pôvodnosti myšlienky v tvorivom zámere, ktorá kotení v jasnom názorovom rozmyslu o svete a prírode, v duchovnom živote a v obdivu a úcte k domovstvu; skrýva prítomnosť človeka v ozvláštnených pohádkových dejoch, v zážitkoch jímavé detské duše, ktorou personifikuje tvorcovo podvedomím. Zrejmy smysl pro kontinuitu zaznáneho s vysněným domuje maličkovým snaham dôklnout se hranice krásy v radosťném dčarostvím detailem kresby „náladových hodnot barvy“ (B. Stehliková) a svetla, jež starší obrázky a první ilustráční opusy předznamenalo do podoby přítomných jstot. Tomuto světu vychodisku učil i kredo o nutnosti obsahové zřetelném projevů lyrka, jemuž se v úhlu zkušenostních záznamů podaří přijmout přízeň díleže jako mimtále a čtenáře nejvděčnějšího a proniknout až za samotnou mezí reality. Ano tam, kde se pro básnivě ztvárnění bytostně odkryvaných jevů v rybníkatě krajně jižní Čech rozprostírá vodní a lesní království. Na dějové scéně s pohádkovými postavami všude přítomných skřítků i přechodných rarášků, kteří patřili k inventáři sešlých stavění v vody, nemůže malíř nic méně – ani dnes, kdy k jeho litošti lide v ně přestáli věřit, neboť raději poskytují přísřesí jiným nečistým duchům. Jeho smyslové okouzení přírodou na horušíckého rybníku nebo od Matoušova mlýna, umění polestit nad zřítalimv výtvorem. Vše začalo dávno – v polovine čtyřicátých let v Chýnově, po letech u staroslaných rybníku v povodí Lužnice, kam se dostal jako student Akademie a kde později žil celé roky, kde poznal výtvory a rozprávěl s počestnými, kteří ještě vodníky pamatovali. Jan Kudláček ovšem maluje tento pro sebe nezrůstlý řád v podobě metafory jako vyznáni věčné symbolické života. „Postavy vodníků ho zároveň přivádějí k novému pojetí – bohatě vyrazovému a naprosto zbavenému vodnického oěsu, jemuž se dříve nedovedli docela vyhnout ani velcí výtvarní pohádkáři“ (Fr. Holešovský). Nametl pro celý následný umělcův vývoj, zrozený z tajemného sjednocení malého světa s kosmem, který ukryl v srdci, dotvořil pro děti jako dar. O nich totiž nepachybue, neboť ví, že jim dějová vypravnost – spolu se slovesnými útvary v próze či verších – přinese soustředění k etickému podobnosti. V Kudláčkově tvorbě s tím souvisí i možnost použití jejich způsobovacích prostředků, například proměny volných obrázů v animovaný film (Železné boty) nebo v dřevěnou polychromovanou loutku. To svědčí o tom, že i v nejvyšší míře umocnění faniasmka lze nalezt formu skladby výtvarného plánu, schopnou sublimovat prostorové akce (stavby pod vodou, jevištní manéne). Inklinace malíře k příběhum, které aktualizují určity rytmus mytického dědictví a umění jej obrátit zpět do kulturních a sociálních dějin, nastoluje otázku nutnosti vyjádřit i současny svět z hlediska estetického a zvláště mravního významu zvykoslovy (cykly – Lampa Pastýřova, Kralovská a Luční). Je tomu samozřejmě také v autorových ilustrovaných knížkách, které sam pro děti napsal – Zabák a rybi kráľ, Ledňáček a carovná rybka, Zabáček a užovka, Modrohávk, proto, tyto ilustrace nemohou starnout. (B. Řiha) Jsou bezobčimným pokračováním české romantické věvy literární a výtvarne. Tak príměr díla Jana Kudláčka poukazuje na platnost prožitku, jestliže je ideál přírody a její svéta, dokonale odzrcadlen kouzlem nádoje a vroučim snění.

Miroslav Kudrna

ZOZNAM KNÍH

Legendy o vodách
 Legendy o hviezdach
 Ako vodníci udržujú slnca
 Zlatý prútok
 Svadba v rybníku
 Dažďová víla
 Veľká obrázková kniha o zvieratkách
 Dievčatko a dažď
 Vodníček a svetielko
 Šocian
 Svet malých
 Keď sa ryby pásli na nebi
 Patruška
 Zabiak a rybi kráľ
 Dievčatko a motýľ
 Biela zima
 Rybník a rybka
 Zlatohlávk
 Jakub a babie leto
 Svätovánske mušky
 Boháč a noc
 Oalkovia
 Chlapček Smetko
 V maminom náuči
 Hudobný kalendoskop
 Nový Gulliver
 Čítanka
 Vodníček
 Tajomstvo polí

ZOZNAM KNÍH

Japonské vydania:
 Malenka
 Jasek a fazuľa
 Rybník (luxus. vydanie)
 Modrohávk (luxus. vydanie)
 Japonské zosilové vydanie
 Ďalšie knihy:
 Svadba v rybníku
 Dažďová víla
 O kráske a netvorovi
 Nosorožec
 Dievčatko a motýľ
 Vodníček
 Vodníková záhradka
 Moje domovy
 Nesmrteľný život
 Zlatý prútok
 Spevy svätočné
 Čítanka
 Matička
 Nový Gulliver
 Vodníček a svetielko
 Sinovraty